

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 10.3.2011
KOM(2011) 118 lõplik

2011/0051 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad), ja Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepanekuga tehakse hulk muudatusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrusesse (EÜ) nr 526/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad). Muudatused põhinevad määruse kohaldamise esimestel aastatel saadud kogemustel. Ettepanek sisaldab ka mõningaid eespool osutatud muudatustega tihedalt seotud muudatusi 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsioonis.

Üldine taust

13. oktoobril 2006 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 526/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad).

Määruse nelja esimese kohaldamisaasta järel on tekkinud vajadus teha sellesse mitmesuguseid väikseid tehnilisi muudatusi. Muudatuste peamised allikad on järgmised:

- liikmesriikide ja komisjoni kogemused Schengeni piirieskirjade kohaldamisel, sealhulgas Schengeni hindamiste tulemused ning liikmesriikide aruanded ja päringud;
- komisjoni 2009. aasta septembri aruanne kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse templite loomist reguleerivate sätete kohaldamise kohta kooskõlas Schengeni piirieskirjade artiklitega 10 ja 11 (KOM(2009) 489);
- komisjoni 13. oktoobri 2010. aasta aruanne Schengeni piirieskirjade III jaotise (sisepiirid) kohaldamise kohta (KOM(2010) 554);
- järjepidevusega seotud kaalutlused muudes hiljuti vastu võetud õigusaktides, eelkõige viisaeeskirjas (13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009) ja tagasisaatmisdirektiivis (16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ).

Käesolev ettepanek sisaldab muudatusi, mis aitavad muuta määruse teksti selgemaks ja vähendada selle erineva tõlgendamise võimalusi ning leida lahendusi Schengeni piirieskirjade esimestel kohaldamisaastatel tekkinud praktilistele probleemidele. Lisaks nähakse sellega ette selge õiguslik raamistik piiriülese maanteeliikluse ühiseks kontrollimiseks sõlmitavatele kahepoolsetele kokkulepetele.

Valdkonna uusi algatusi, näiteks ELi sisenemise ja sealt lahkumise süsteemi ning ELi registreeritud reisijate programmi käsitletakse eraldi ettepanekutes ja nende üle korraldatakse eraldi arutelud.

Kehtivad õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieeskirjad), ja 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsioon.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

Kavandatud muudatuste üle vahetati liikmesriikide ekspertidega arvamusi sisserände- ja varjupaigaküsimuste töörühma 16. märtsi 2010. aasta kohtumisel.

7. mail 2010 korraldati ekspertide erikohtumine, kus oli võimalik kavandatud muudatusi põhjalikult arutada. Liikmesriikide eksperdid toetasid laialdaselt kavandatud muudatuste sisu ning asjaolu, et kavandatud muudatused kujutavad endast Schengeni piirieeskirjade väheseid praktilisi ja tehnilisi täiendusi. Mitu eksperti rõhutas tungivat vajadust käsitleda pragmaatiliselt käesolevas ettepanekus sisalduvaid teatavaid küsimusi ning lootis, et muudatused on võimalik kiiresti vastu võtta.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Kokkuvõte

Peamised kavandatavad muudatused on järgmised.

- Selge arvutusmeetodi kindlaksmääramine, et võimaldada piiritleda mõistet „kuni kolmekuuline riigis viibimine kuue kuu jooksul” (artikkel 5): pärast Euroopa Kohtu 3. oktoobri 2006. aasta otsust kohtuasjas C-241/05, *Bot* (EKL 2006, lk I-09627) ning asjaomase paralleelsätte vastuvõtmist viisaeeskirja artikli 2 lõike 2 punktis a on vajalik anda Schengeni piirieeskirjades kõnealuses küsimuses selgeid ja usaldusväärseid õiguslikke juhiseid.
- Reisidokumendi nõutava kehtivusaja selgitamine nende isikute puhul, kellel ei ole viisat (artikkel 5). Selle muudatuse eesmärk on kohandada määrust praktilistele vajadustele ja viia see vastavusse viisaeeskirja artikliga 12.
- Võimalus seada sisse eraldi read viisanõudest vabastatud reisijatele (artikkel 9), et võimaldada praktilistest vajadustest lähtudes täiendavat paindlikkust ja kiiremaid piirikontrolle.
- Piirivalveametnike parem väljaõpe, et tuvastada saatjata alaealiste ja inimkaubanduse ohvritega seotud eriti tundlikke olukordi (artikkel 15); vajadust pöörata suurt tähelepanu selliste olukordade tuvastamisele kinnitati hiljuti komisjoni 6. mai 2010. aasta teatises „Saatjata alaealisi käsitlev tegevuskava (2010–2014)” (KOM(2010) 213 (lõplik)).
- Võimalus teha erandeid hädaolukorras tegutsevate päästeteenistuse töötajate, politseiametnike ja tuletõrjemeeskonna liikmete sisse- ja väljasõidutingimuste osas (artikkel 19).
- Selge õigusliku raamistiku kehtestamine ühiste piiripunktide jaoks (VI lisa): selleks et võimaldada liikmesriikidel ja nende naabruses asuvatel kolmandatel riikidel sõlmida

piirikontrollialast koostööd käsitlevaid kahepoolseid kokkuleppeid ühiste piiripunktide haldamiseks, on vaja muuta Schengeni piirieskirjade VI lisa, et anda selge luba sõlmida kahepoolseid kokkuleppeid piiriülese maanteeliikluse ühiseks kontrollimiseks ja kehtestada õiguslik raamistik teatavate peamiste küsimuste jaoks. Üks selline küsimus on näiteks rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute olukord.

Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõige 1 ja artikli 77 lõige 2.

Käesoleva ettepanekuga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad). Kõnealuse määruse õiguslikuks aluseks on Euroopa Ühenduse asutamislepingu samaväärsed sätted, st artikli 62 lõige 1 ja lõike 2 punkt a. Ettepanekuga muudetakse ka 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikleid 21 ja 22, mille õiguslik alus oli (otsusega 1999/436/EÜ) EÜ asutamislepingu artikli 62 lõige 3, ning kõnealuse konventsiooni artiklit 136, mille õiguslik alus oli EÜ asutamislepingu artikli 62 lõige 2.

Subsidaarsuse põhimõte

Artikli 77 lõike 1 punktidega a ja b antakse liidule õigus töötada välja poliitika, mille eesmärk on „tagada sisepiiride ületamisel igasuguse piirikontrolli puudumine mis tahes kodakondsusega isikute suhtes” ning „tagada isikute kontrollimine ja tõhusa valve teostamine välispiiride ületamisel”.

Käesolev ettepanek jääb kõnealuste sätete piiresse. Ettepaneku eesmärk on arendada edasi ja parandada tehniliselt Schengeni piirieskirjade neid meetmeid, mis on seotud välispiire ületavate isikute kontrollimisega ja sisepiire ületavate isikute kontrollimata jätmisega. Liikmesriigid üksi ei suuda seda eesmärki piisaval määral saavutada, sest liidu kehtivat õigusakti (Schengeni piirieskirjad) saab muuta ainult liit.

Proportsionaalsuse põhimõte

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 on sätestatud, et liidu meetme sisu ega vorm ei või minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Käesoleva meetme jaoks valitud vorm peab võimaldama ettepanekuga saavutada soovitud eesmärki ja meetme võimalikult tõhusat rakendamist.

Schengeni piirieskirjad töötati 2006. aastal välja määruse vormis, et tagada nende ühesugune kohaldamine kõigis Schengeni *acquis*'d kohaldavates liikmesriikides. Kavandatud meede – Schengeni piirieskirjade muutmine – kujutab endast muudatuste tegemist kehtivasse õigusakti ja seda saab teha ainult määruse vormis. Meetme sisu on piiratud kehtivasse määrusesse tehtavate parandustega ja meede järgib määruse poliitilisi eesmärke. Seepärast on ettepanek kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Õigusakti valik

Kavandatud õigusakt: määrus.

4. MÕJU EELARVELE

Määruse kavandatav muutmine ei mõjuta ELi eelarvet.

5. LISATEAVE

Aluslepingutele lisatud mitmesuguste protokollide ja kolmandate riikidega sõlmitud ühinemislepingute mõju

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa V jaotis, mistõttu kohaldatakse Ühendkuningriigi, Iirimaa ja Taani seisukohta käsitlevates protokollides ning Schengeni protokollis sätestatud „muutuvat geomeetriat”. Ettepanek põhineb Schengeni *acquis'* sätetel. Seetõttu tuleb selle mõju eri protokollidele käsitleda Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriigi, Islandi ja Norra ning Šveitsi ja Liechtensteini puhul eraldi. Iga kõnealuse riigi olukorda kirjeldatakse üksikasjalikult käesoleva ettepaneku põhjendustes 7–12.

Põgus kokkuvõte kavandatud muudatustest

- Artikkel 1. Schengeni piirieeskirjade kohandused

Horisontaalsed muudatused

- Kogu tekstis on kavas teha muudatusi, mis tulenevad Lissaboni lepingu jõustumisest („EÜ” asemel „EL”; „Euroopa Ühenduse” asemel „Euroopa Liit”; ajakohastatud viited aluslepingu sätetele).

Artikkel 2. Mõisted

- Punkt 1. Muudatus, mis tuleneb punktide 4 ja 4a kavandatavatest muudatustest.
- Punkt 4. Selgitus, millega rõhutatakse, et artikli 2 punktis 4 viidatakse *üksnes liikmesriikide vahelisele* parvlaevaühendusele.
- Punkt 4a. Uue mõistega võimaldatakse Schengeni ala kaubaveoettevõtjatel saada kontrollide puudumisest sisepiiridel samamoodi kasu nagu saavad parvlaevaettevõtjad.
- Punkt 15. Elamisloa mõistet täiustatakse. Vääritimõistmise vältimiseks selgitatakse, et viisasid (nii pika- kui ka lühiajalisi) ei saa käsitada elamislubadena punkti 15 alapunkti b tähenduses. Vananenud viide „uuesti sisenemisele” jäetakse välja. Selgitatakse ka, et riiklike lubade kohta tuleb teave edastada ja avaldada vastavalt artiklile 34.

Artikkel 4. Välispiiride ületamine

Teksti üldise struktuuri ja selguse parandamiseks on välja jäetud punktid a ja b, milles olid esitatud konkreetset erandid. Välja jäetud sätete sisu säilitamiseks muudetakse artikleid 18 ja 19, võimaldades jätta artikli 4 reguleerimisalast üldiselt välja erinevat liiki piirid ja erinevad isikute kategooriad, ning kombineeritakse kõnealune muudatus VI lisa punktide 3.2.5–3.2.9 (laevalõbusõidud ja rannapüük) ja VII lisa punkti 3.1 (meremehed) kehtiva sõnastusega. Lõikesse 2 on lisatud viide „erakorralisele ületamisele”, et eristada kõnealuse sättega lubatud erandeid selgelt kohaliku piiriliikluse skeemidest, millega võimaldatakse piiri „regulaarselt

ületada” (artikkel 35 ja määrus (EÜ) nr 1931/2006). Lisaks sellega lubatakse lõikega 2 sõlmida naabruses asuvate kolmandate riikidega kõnealuses valdkonnas kahepoolseid kokkuleppeid.

Artikkel 5. Sisenemise nõuded kolmandate riikide kodanikele

- Lõige 1. Viibimise kestus: pärast Euroopa Kohtu 3. oktoobri 2006. aasta otsust kohtuasjas C-241/05, *Bot*, ning asjaomase paralleelsätte vastuvõtmist viisaeeskirja artikli 2 lõike 2 punktis a, antakse selgeid õiguslikke juhiseid, mis aitavad arvutada „kolmekuulist riigis viibimist kuue kuu jooksul” Schengeni piirieeskirjade kontekstis. Selleks ühtlustatakse määruse sõnastust viisaeeskirja sõnastusega. Kehtivad reisidokumendid: praktilistele vajadustele vastamiseks ühtlustatakse määruse tekst viisaeeskirja artikli 12 tekstiga, nähes piirivalveametnikele ette võimaluse teha põhjendatud erakorralistel juhtudel erandeid.
- Lõige 4. Vananenud ja eksitav mõiste „mitmekordne viisa” jäetakse välja. Artikli 5 lõike 4 punktis b asendatakse viide määrusele (EÜ) nr 415/2003 viitega uuele viisaeeskirjale. Kuna viisaeeskirja artiklis 46 ja XII lisas nõutakse viisasid käsitleva statistika koostamist *iga asukoha* kohta, kus liikmesriigid viisasid väljastavad (mõiste hõlmab ka neid piiripunkte, kus väljastatakse viisasid), on artikli 5 lõike 4 punkti b teine lõik üleliigne ja see tuleks asendada viitega viisaeeskirja asjaomastele sätetele.

Artikkel 7. Isikute kontrollimine piiril

- Lõige 5. Selgitatakse, et teavitamise kohustust tuleb täita kirjalikult.
- Lisatakse lõige 8. Kuna artikli 4 lõikes 2 loetletud erandid (erivajadus ja hädaolukord) võivad kaasa tuua praktilise vajaduse teha teatavaid erandeid artiklist 7, antakse selliste erandite tegemiseks selge luba.

Artikkel 9. Eraldi read ja viitadel esitatav teave

- Lõige 2. Võimalus seada sisse eraldi read viisanõudest vabastatud reisijatele on vajalik selleks, et võimaldada praktilistest vajadustest lähtudes täiendavat paindlikkust ja kiiremaid piirikontrolle.

Artikkel 10. Templite loomine kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse

- Lõige 2. Ingliskeelses tekstis parandatakse ära keeleviga.
- Lõige 3. Rahvusvahelistel liinidel sõitvate rongide personali olukord on võrreldav pilootide või meremeeste olukorraga, sest kõnealused rongid sõidavad kindla graafiku alusel. 2009. aasta septembri „templite loomise aruandes” (KOM(2009) 489 (lõplik)) tegi komisjon juba teatavaks kavatsuse vabastada kõnealuse isikute kategooria templite loomisest nende reisidokumentidesse.

Artikkel 11. Eeldamine viibimise kestust käsitlevate nõuete osas

- Lõige 3. Tehniline kohandus, mis tuleneb uue õigusakti (tagasisaatmisdirektiiv 2008/115/EÜ) vastuvõtmisest.

- Lisatakse lõige 4. Tehniline kohandus, et täita kehtivas tekstis olev lünk (väljasõidu tõendamine väljasõidutempli puudumise korral).

Artikkel 12. Patrull- ja vaatlustegevus

- Muudatus, mis on seotud komisjoni õigusega võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290.

Artikkel 13. Sisenemiskeeld

- Lõige 5. Tehniline kohandus, mis tuleneb uue õigusakti (rändestatistika määrus nr 862/2007) vastuvõtmisest.

Artikkel 15. Piirikontrolli teostamine

- Lõige 1. Viidatakse selgelt piirivalveametnike ühisele põhiõppekavale, mille töötab välja FRONTEX. Vajadust pöörata suurt tähelepanu eriti tundlike olukordade tuvastamisele rõhutati hiljuti komisjoni 6. mai 2010. aasta teatises „Saatjata alaealisi käsitlev tegevuskava” (KOM(2010) 213 (lõplik)).

Artikkel 18. Erinevat liiki piiride ja liikmesriikide välispiiride ületamisel kasutatavate erinevat liiki transpordivahenditega seotud erieeskirjad

- Viimane lause. Artikli 4 lõike 2 muudatuste täiendamiseks nähakse läbivalt ette ühtne alus artiklist 4 erandite tegemiseks VI lisas loetletud kõikide piiriliikide ja kõikide transpordivahendiliikide jaoks.

Artikkel 19. Teatavate isikute kategooriate kontrollimise erieeskirjad

- Lõikesse 1 lisatakse punkt g. Selleks et võimaldada teha erandeid hädaolukorras tegutsevate päästeteenistuse töötajate, politseiametnike ja tuletõrjemeeskonna liikmete sisse- ja väljasõidutingimuste osas, on tarvis selget õiguslikku raamistikku (uue kategooria lisamine artiklisse 19 ning sellega seotud sätete lisamine VII lissasse), mis sisaldaks võimalust sõlmida kõnealuses küsimuses kahepoolseid kokkuleppeid.
- Lõikesse 1 lisatakse punkt h. VII lisa punktis 8 nähakse ette konkreetsed lihtsustused avamerel töötajatele (näiteks naftaplatvormide või avamere tuuleparkide töötajad), kohaldades nende suhtes eeskirju, mis on võrreldavad rannapüügi (VI lisa punktid 3.2.8 ja 3.2.9) suhtes kohaldatavate eeskirjadega.
- Lõike 1 teine lause. Artikli 4 lõike 2 muudatuste täiendamiseks nähakse läbivalt ette ühtne alus artiklist 4 erandite tegemiseks VII lisas osutatud kõikide isikute kategooriate jaoks.

Artikkel 21. Territooriumil toimuvad kontrollid

- Punkt d. Paljud liikmesriigid ei rakenda Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artiklit 22 (riigis seaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike kohustus teatada oma sisenemisest teistesse liikmesriikidesse). On tuntud tõsiasi, et selle üldise teatamiskohustuse täitmise kontrollimisega on seotud mitmesugused raskused, ning seni ei ole suudetud leida veenvaid argumente selle kohta, et kõnealusel sättel oleks kulutasuvuse seisukohast märkimisväärne mõju riigis ebaseaduslikult viibivate sisserändajate

tuvastamisele. Seetõttu on komisjoni hiljutises aruandes Schengeni piirieskirjade III jaotise (sisepiirid) kohaldamise kohta (KOM(2010) 554) tehtud ettepanek tunnistada kehtetuks Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikkel 22 ning tühistada ka sellele osutav viide Schengeni piirieskirjade artikli 21 punktis d. Kavandatav muudatus ei mõjuta liikmesriikide õigust korraldada artikli 21 punktide a–c raames sihipäraseid kontrollimisi, et võidelda ebaseadusliku sisserändega nende territooriumil.

Artikkel 32. Lisade muudatused

- Muudatus, mis on seotud komisjoni õigusega võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290.

Artikkel 33. Delegeerimine

- Õigus võtta vastu õigusakte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 tuleb sõnaselgelt delegeerida komisjonile. Ettepanekus järgitakse standardsõnastust, mida soovitatakse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja Euroopa Komisjoni kokkuleppe eelnõus, milles sätestatakse institutsioonide töömeetod artikli 290 rakendamiseks. Sõnastust võidakse muuta, eesmärgiga võtta arvesse käimasolevate institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi.

Artikkel 34. Edastamine

- Lõige 1. Selgitus, mis on seotud artikli 2 punktis 15 tehtud muudatustega. Võttes arvesse õiguslikku mõju, mida Schengeni piirieskirjadega omistatakse direktiivi 2004/38/EÜ alusel väljastatud elamislubadele, tuleb kõnealused elamisload konkreetselt esile tuua.

Artikkel 37. Teabe edastamine liikmesriikide poolt

- Liikmesriikide teatamiskohustuste ühtlustamine, kohustades liikmesriike sõnaselgelt teatama komisjonile kõikidest kahepoolsetest kokkulepetest, mille sõlmimine on Schengeni piirieskirjade alusel lubatud.

III lisa

- Kohandus, mis tuleneb artikli 9 lõikesse 2 tehtud muudatusest, eesmärgiga võimaldada eraldi ridade sisseseadmist viisanõudest vabastatud reisijatele.

IV lisa

- Lõige 3. Tehniline kohandus. Arvestades reisidokumendi (126 x 88 mm), viisakleebise (105 x 74 mm) ja sisenemise/väljumise templi (43 x 30 mm) tavamõõtmeid, on osutunud tehniliselt võimatuks järgida eeskirja, mille kohaselt templid tuleks lüüa viisakleebisega samale leheküljele, kuna see võib mõjutada viisal olevate tähistuste loetavust.

VI lisa

- Lisatakse punkt 1.1.4. Selleks et võimaldada liikmesriikidel ja nende naabruses asuvatel kolmandatel riikidel sõlmida piirikontrollialast koostööd käsitlevaid kahepoolseid kokkuleppeid ühiste piiripunktide haldamiseks, on tarvis selget õiguslikku raamistikku, mis hõlmaks ka teatavaid olulisi küsimusi, milleks on näiteks rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute olukord. Kavandatava muudatusega võimaldatakse liikmesriikidel

sõlmida kahepoolseid kokkuleppeid (luba ELi toimimise lepingu artikli 2 lõike 1 tähenduses), aga ei kohustata neid seda tegema.

- Punktide 1.2.1 ja 1.2.2. Järjepidevuse tagamiseks viiakse eeskirjad raudteeliikluses tehtavaid ühiseid piirkontrolle käsitlevate kahepoolsete kokkulepete sõlmimise kohta kooskõlla õigusliku raamistikuga, mille kehtestamine on kavandatud maanteeliiklust käsitlevas punktis 1.1.4. Artikli 37 kavandatava muudatuse tõttu on punkti 1.2.1 viimane lause üleliigne ja see tuleks välja jätta. Praktilistest vajadustest lähtudes võimaldatakse suuremat paindlikkust kontrollimiste koha valikul.
- Punktide 3.1.1–3.1.5. Tehakse tehnilised kohandused sõnastuse ühtlustamiseks rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise IMO konventsiooni ja direktiivi 2010/65/EL (milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi)¹ sõnastusega. Kohandused hõlmavad ka meeskonna ja reisijate nimekirjade elektroonilise esitamise võimaluse kehtestamist. Lisatakse viide direktiiviga 2002/6/EÜ ette nähtud ja rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise IMO konventsiooni loeteludes nõutavale teabele. Pakutakse võimalus esitada nimekirjad piiripunktidele sadamaasutuste kaudu. Nähakse ette nimekirjade edastamise tähtajad. Pakutakse konkreetsemaid juhiseid nimekirjade halduskontrolli tegemiseks. Selgitatakse vajadust kontrollida pardal viibivaid isikuid ilma pardalt lahkumata.
- Punkt 3.2.1. Kohandused, mis tulenevad punkti 3.1 muudatustest.
- Punkt 3.2.2. Kohandus, mis tehakse kooskõlas punkti 3.1.4 kavandatavate muudatustega.
- Punkt 3.2.4. Punkt 3.2.4 tuleks välja jätta, et vältida kattuvust muudetud punktiga 3.1.2.
- Punkt 3.2.9. Kohustus muudatustest teatada sisaldub juba punktis 3.1.2 ja seda ei ole tarvis korrata punktis 3.2.9.
- Punkti 3.2.10 lisatakse alapunkt i. Selgitatakse vajadust esitada parvlaevaihenduste korral meeskonnaliikmete ja reisijate nimekirjad ning kohandatakse seega määrust meretranspordi ohutuse direktiiviga 98/41/EÜ.
- Lisatakse punkt 3.2.11. Selgitatakse korda, mida kohaldatakse kolmandatest riikidest pärit parvlaevade suhtes, kui need peatuvad liikmesriikide territooriumil rohkem kui ühe korra. Seejuures järgitakse õhupiire käsitleva paralleelsätte (punkti 2.1.2 alapunkti b alapunkt iii) struktuuri ja sõnastust.

VII lisa

- Punkt 3.1. Parandatakse sõnastusviga: enamik liikmesriike on ratifitseerinud konventsiooni nr 108 meremeeste isikut tõendavate dokumentide kohta, aga ainult kolm liikmesriiki (Leedu, Ungari ja Prantsusmaa) on ratifitseerinud konventsiooni nr 185 meremeeste isikut tõendavate dokumentide kohta. Seetõttu tuleks nimetada mõlemat konventsiooni. Sõnastuse parandamine: „maaleminek” sadamas ei tähenda mitte ainult sadama

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/65/EL, 20. oktoober 2010, milles käsitletakse liikmesriikide sadamatesse sisenevate ja neist väljuvate laevade teavitusformaalsusi ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/6/EÜ (ELT L 283, 29.10.2010, lk 1).

territooriumile sisenemist, vaid ka võimalust pöörduda sadamas viibimise lõppedes laevale tagasi (sadama territooriumilt väljuda).

- Punkti 3.1 viimane lause ja punkt 3.2 jäetakse välja. Punktis 3 käsitletakse ainult artiklite 4 ja 7 erandeid ja *mitte* artikli 5 erandeid. Tekst on seega eksitav ja tuleks välja jätta.
- Punktid 6.4 ja 6.5. Tuleb kehtestada riiklike kontaktpunktide loetelu (mis on praegu kehtestatud vabatahtlikkuse alusel Schengeni käsiraamatu 3.7 jao ja 37. lisaga), et piirivalveametnikel oleks võimalik alaealistega seoses konsulteerida, ning muuta selle kasutamine kohustuslikuks.
- Lisatakse punkt 7. Vt artikli 19 lõike 1 punkti g kohta tehtud märkus.
- Lisatakse punkt 8. Vt artikli 19 lõike 1 punkti g kohta tehtud märkus.

VIII lisa

- Kohandus, mis tuleneb artikli 11 muutmisest.

Artikkel 2. Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni muudatused

- Artikli 21 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks. Võttes arvesse Schengeni piirieeskirjade artiklis 34 sätestatud teabe edastamise kohustust, on käesolev säte üleliigne ja see tuleb tunnistada kehtetuks.
- Artikkel 22 tunnistatakse kehtetuks. Vt Schengeni piirieeskirjade artikli 21 punkti d kohta tehtud märkused.
- Artikkel 136 tunnistatakse kehtetuks. Piirikontrolle käsitlevaid eeskirju on ELi õigusega ühtlustatud. See mõjutab liikmesriikide õigust sõlmida kõnealuses valdkonnas kokkuleppeid. Piirikontrolle käsitlevate kahepoolsete kokkulepete sõlmimine liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel ilma Schengeni piirieeskirjades sätestatud konkreetse loata mõjutaks ELi õigust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 ja artikli 2 lõike 1 tähenduses. Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikkel 136 ei sobi selle põhimõttega kokku. Seepärast tuleks kõnealune artikkel kehtetuks tunnistada.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad), ja Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõikeid 1 ja 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu poliitika eesmärk välispiiri valdkonnas on integreeritud haldus, mis tagab ühetaolise ja kõrgetasemelise kontrolli ja valve Euroopa Liidus isikute vaba liikumise üle ning mis on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala üks oluline osa. Selleks tuleb kehtestada ühised eeskirjad välispiiri kontrolli normide ja korra kohta.
- (2) 13. oktoobril 2006 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 526/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad)².
- (3) Määruse nelja esimese kohaldamisaasta järel on tekkinud vajadus teha sellesse mitmesuguseid muudatusi, tuginedes liikmesriikide ja komisjoni kogemustele Schengeni piirieskirjade kohaldamisel, sealhulgas Schengeni hindamiste tulemustele ning liikmesriikide aruannetele ja päringutele.
- (4) Konkreetseid soovitusi Schengeni piirieskirjade tehnilisteks muudatusteks sisaldavad komisjoni 2009. aasta septembri aruanne kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse templite loomist reguleerivate sätete kohaldamise kohta kooskõlas Schengeni piirieskirjade artiklitega 10 ja 11 (KOM(2009) 489) ning komisjoni 13. oktoobri 2010. aasta aruanne Schengeni piirieskirjade III jaotise (sisepiirid) kohaldamise kohta (KOM(2010) 554).
- (5) Teatavaid muudatusi Schengeni piirieskirjades nõutakse hiljuti vastu võetud õigusaktidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri

² ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.

(viisaeeskiri)³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiviga 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel⁴.

- (6) Selleks et ühtlustada Schengeni piirieskirju Euroopa Liidu toimimise lepinguga, tuleks komisjonile kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 delegeerida õigus võtta vastu õigusakte näiteks selliste lisameetmete puhul, millega reguleeritakse patrull- ja vaatlustegevust kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikli 12 lõikega 5, ning lisadesse tehtavate muudatuste puhul kooskõlas artikliga 32. On eriti tähtis, et komisjon konsulteeriks ettevalmistava töö käigus asjakohaselt, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (7) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tehniliste muudatuste tegemist kehtivatesse Schengeni piirieskirjadesse saab saavutada ainult liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (8) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)⁵ tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁶ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.
- (9) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁷ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ (sõlmida Euroopa Ühenduse nimel nimetatud leping) artikliga 3.
- (10) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allkirjutatud protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/261/EÜ⁸ artikliga 3.

³ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

⁴ ELT L 348, 24.12.2008, lk 98.

⁵ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁶ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁷ ELT L 53, 27.2.2008, lk 1.

⁸ ELT L 83, 26.3.2008, lk 5.

- (11) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*'l, otsustab Taani kõnealuse protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsust käesoleva määruse kohta, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (12) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes)⁹. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (13) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes)¹⁰. Seetõttu ei osale Iirimaa määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Schengeni piirieskirjade muutmine

Määrust (EÜ) nr 562/2006 muudetakse järgmiselt:

- 1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:
 - (a) punktis 1 asendatakse alapunkt c järgmiselt:

„c) liikmesriikide mere-, jõe- ja järvesadamad, mille kaudu toimub regulaarne sisemine parvlaevaühendus ja sisemine kaubaveoühendus;”;
 - (b) punktis 4 asendatakse sõnad „regulaarne parvlaevaühendus” sõnadega „regulaarne sisemine parvlaevaühendus”;
 - (c) lisatakse punkt 4a:

„4a) „sisemine kaubaveoühendus” tähendab liikmesriikide territooriumil asuva kahe või enama sadama vahel toimuvat kaubaveoühendust, mille raames ei külastata liikmesriikide territooriumist väljapoole jäävaid sadamaid;”;
 - (d) punktis 5 asendatakse sõnad „ühenduse vaba liikumise õigust omavad isikud” sõnadega „liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavad isikud”;
 - (e) punkti 5 alapunktis a asendatakse sõnad „artikli 17 lõike 1” sõnadega „artikli 20 lõike 1”;

⁹ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

¹⁰ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

- (f) punkti 5 alapunktis b asendatakse sõna „ühenduse” sõnaga „liidu”;
- (g) punktis 6 asendatakse sõnad „artikli 17 lõike 1” sõnadega „artikli 20 lõike 1”;
- (h) punkt 15 asendatakse järgmiselt:

„elamisluba:

- a) kõik elamisload, mis on liikmesriikide poolt väljastatud vastavalt ühtsele vormile, mis on kehtestatud nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks, ja direktiivi 2004/38/EÜ alusel väljastatud elamisload;
- b) kõik muud liikmesriigi poolt kolmandate riikide kodanikele väljastatud dokumendid, millega lubatakse viibida liikmesriigi territooriumil, tingimusel et teave kõnealuste dokumentide kohta on edastatud ja seejärel avaldatud kooskõlas artikliga 34, välja arvatud:
 - i) ajutised load, mis on väljastatud alapunktis a osutatud elamisloa või varjupaiga esmataotluse läbivaatamiseni, ning
 - ii) viisad, mille liikmesriigid on väljastanud vastavalt ühtsele vormile, mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1683/95*;

* ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.”.

- 2) Artiklis 3 asendatakse punkt a järgmiselt:

„a) liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute õigusi;”.

- 3) Artikli 4 lõige 2 asendatakse järgmiselt:

„2. Erandina lõikest 1 võib eirata kohustust ületada välispiire ainult piiripunktide kaudu nende kindlaksmääratud lahtiolekuajal:

- (a) üksikisikute või rühmade puhul, kui on tegemist erivajadusega, välispiiride erakorraliseks ületamiseks väljaspool piiripunkte või kindlaksmääratud lahtiolekuagadest erineval ajal, tingimusel et neil on siseriikliku õigusega nõutavad load ja et toimuv ei ole vastuolus liikmesriikide avaliku korra ja sisejulgeoleku huvidega. Liikmesriigid võivad näha kahepoolsete kokkulepetega ette asjaomase erikorra;
- (b) üksikisikute või rühmade puhul ettenägematu hädaolukorra puhul.”.

- 4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 1 sissejuhatav lause ja punkt a asendatakse järgmiselt:

„Kavandatud viibimiseks liikmesriikide territooriumil kuni kolm kuud mis tahes kuuekuulise ajavahemiku jooksul, mida arvestatakse alates esimesest

liikmesriikide territooriumile sisenemise kuupäevast, kehtivad kolmandate riikide kodanikele järgmised territooriumile sisenemise tingimused:

- a) neil on kehtiv reisidokument või dokument, mis lubab neil piiri ületada; kõnealune dokument peab vastama järgmistele kriteeriumidele:
 - i) see kehtib vähemalt kolm kuud pärast liikmesriikide territooriumilt lahkumise kavandatavat kuupäeva. Põhjendatud erakorralisel juhul võib sellest nõudest siiski loobuda;
 - ii) see on väljastatud viimase kümne aasta jooksul;”;
- (b) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:
 - i) punkt a asendatakse järgmiselt:

„a) kolmanda riigi kodanikul, kes ei täida kõiki lõikes 1 sätestatud tingimusi, kuid kellel on elamisluba või pikaajaline viisa, on lubatud elamisloa või pikaajalise viisa andnud liikmesriigi territooriumile jõudmiseks sõita läbi teiste liikmesriikide territooriumi, välja arvatud juhul, kui liikmesriik, kelle välispiiri ületamist ta taotleb, on kandnud ta oma sisenemiskeelu registrisse ning keeluga kaasnevad juhised sisenemise või läbisõidu keelamiseks;”;
 - ii) punktis b asendatakse esimene ja teine lõik järgmiselt:

„kolmandate riikide kodanikele, kes täidavad lõikes 1 (välja arvatud punktis b) sätestatud tingimusi ja kes ilmuvad piirile, võidakse anda luba liikmesriikide territooriumile sisenemiseks, kui viisa väljastatakse piiril vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009 artiklitele 35 ja 36*.

Liikmesriigid koostavad statistika piiril väljastatud viisade kohta kooskõlas määruse (EÜ) nr 810/2009 artikliga 46 ja XII lisaga.

* ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.”.

5) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 2 teises lõigus asendatakse sõnad „ühenduse vaba liikumise õigust omavad isikud” sõnadega „liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavad isikud”;
- (b) lõike 2 kolmandas lõigus asendatakse sõnad „ühenduse vaba liikumise õigust omavad isikud” sõnadega „liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavad isikud”;
- (c) lõike 2 neljandas lõigus asendatakse sõnad „ühenduse vaba liikumise õigust omavad isikud” sõnadega „liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavad isikud”;

(d) lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmiselt:

„Teise astme kontrolli korras põhjalikult kontrollitavaid kolmanda riigi kodanikke teavitatakse sellise kontrolli eesmärgist ja läbiviimise korrast kirjalikult.”;

(e) lõikest 6 jäetakse välja sõna „ühenduse” ja sõnade „vaba liikumise” ette lisatakse sõnad „liidu õiguse alusel”;

(f) lisatakse lõige 8:

„8. Juhul kui kohaldatakse artikli 4 lõike 2 punkti a või b, võivad liikmesriigid näha ette erandeid ka käesoleva artikli sätetest.”.

6) Artikli 9 lõige 2 asendatakse järgmiselt:

„2. a) Liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavatel isikutel on õigus kasutada III lisa A-osas esitatud viidaga („EL, EMP, CH”) tähistatud ridasid. Samuti võivad nad kasutada III lisa B1- ja B2-osas esitatud viitadega („viisanõudest vabastatud” ja „kõik reisidokumendid”) tähistatud ridasid.

Need kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes ei kohaldata liikmesriikide välispiiride ületamise korral viisanõuet vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 539/2001, ning need kolmandate riikide kodanikud, kellel on kehtiv elamisluba või pikaajaline viisa, võivad kasutada käesoleva määruse III lisa B1-osas esitatud viidaga („viisanõudest vabastatud”) tähistatud ridasid. Samuti võivad nad kasutada käesoleva määruse III lisa B2-osas esitatud viidaga („kõik reisidokumendid”) tähistatud ridasid.

b) Kõik teised isikud kasutavad III lisa B2-osas esitatud viidaga tähistatud ridasid.

Iga liikmesriik esitab esimese lõigu punktides a ja b nimetatud viitade tähistuse sellises keeles või keeltes, mida ta peab asjakohaseks.

III lisa B1-osas esitatud viidaga („viisanõudest vabastatud”) tähistatud eraldi ridade kasutamine on sätestatud liikmesriikide võimaluse ja mitte kohustusena. Liikmesriigid otsustavad vastavalt vajadusele, kas ja millises piiripunktis nad seda võimalust kasutavad.”.

7) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 2 asendatakse järgmiselt:

„2. Kui kolmandate riikide kodanikud, kes on liidu kodanike pereliikmed ja kelle suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ, ei esita kõnealuse direktiiviga ette nähtud elamisluba, lüüakse nende reisidokumentidesse tempel riiki sisenemisel ja riigist lahkumisel.

Kui kolmandate riikide kodanikud, kes on liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate kolmandate riikide kodanike pereliikmed, ei esita direktiiviga 2004/38/EÜ ette nähtud elamisluba, lüüakse nende reisidokumentidesse tempel riiki sisenemisel ja riigist lahkumisel.”;

b) lõikesse 3 lisatakse punktid f ja g:

- „f) rahvusvaheliste reisi- ja kaubarongide personali reisidokumentidesse;
- g) nende kolmandate riikide kodanike reisidokumentidesse, kes esitavad direktiiviga 2004/38/EÜ ette nähtud elamisloa.”.

8) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

lõige 3 asendatakse järgmiselt:

„Juhul kui lõikes 1 osutatud eeldust ei lükata ümber, võidakse kolmanda riigi kodanik tagasi saata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2008/115/EÜ*.

lisatakse lõige 4:

„Väljasõidutempli puudumise korral kohaldatakse *mutatis mutandis* lõigete 1 ja 2 asjaomaseid sätteid.”.

* EL T L 348, 24.12.2008, lk 98.”

9) Artikli 12 lõige 5 asendatakse järgmiselt:

„5. Komisjoni volitatakse võtma kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakte, mis sisaldavad patrull- ja vaatlustegevust reguleerivaid lisameetmeid.”.

10) Artikli 13 lõige 5 asendatakse järgmiselt:

„5. Liikmesriigid koguvad statistilisi andmeid sisenemiskeelu saanud isikute arvu, sisenemiskeelu põhjuste, sisenemiskeelu saanud isikute kodakondsuse ja sisenemiskeelu väljastanud piiriliigi (maismaa-, õhu- või merepiir) kohta ja esitavad kõnealused andmed kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 862/2007*.

* EL T L 199, 31.7.2007, lk 23.”.

11) Artikli 15 lõike 1 kolmas lõik asendatakse järgmiselt:

„Liikmesriigid tagavad, et piirivalveametnikeks on spetsiaalse ettevalmistuse ja nõuetekohase väljaõppe saanud professionaalid, ning võtavad seejuures arvesse piirivalveametnike ühiseid põhiõppekavasid, mille on välja töötanud ja kasutusele võtnud nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 asutatud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur. Õppekavad sisaldavad eriväljaõpet saatjata alaealiste ja inimkaubanduse ohvritega seotud eriti tundlike olukordade tuvastamiseks. Liikmesriigid soodustavad piirivalveametnike keeleõpet, eelkõige nende keelte osas, mida vajatakse tööülesannete täitmiseks.”.

12) Artikli 18 teises lõigus lisatakse sõna „artiklitest” järele viide „4.”.

- 13) Artikli 19 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:
- a) esimesse lõiku üks lisatakse punktid g ja h:
„g) päästeteenistuse töötajad, politseiametnikud ja tuletõrjemeeskonna liikmed;
h) avamerel töötajad.”;
 - b) teises lõigus lisatakse sõna „artiklitest” järele viide „4”.
- 14) Artiklist 21 jäetakse välja punkt d.
- 15) Artikkel 32 asendatakse järgmiselt:
- „Artikkel 32
- Lisade muudatused
- Komisjoni volitatakse võtma kooskõlas artikliga 33 vastu delegeeritud õigusakte, mis sisaldavad III, IV ja VIII lisa muudatusi.”.
- 16) Artikkel 33 asendatakse järgmiselt:
- „Artikkel 33
- Delegeerimine
1. Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
 2. Artikli 12 lõikes 5 ja artiklis 32 osutatud volitused antakse kindlaksmääramata ajaks alates X.X.2011. (Käesoleva määruse jõustumise kuupäev.)
 3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 12 lõikes 5 ja artiklis 32 osutatud volitused igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses kindlaksmääratud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
 4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samaaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
 5. Delegeeritud õigusakt, mis on vastu võetud kooskõlas artikli 12 lõike 5 ja artikliga 32, jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole esitanud vastuväiteid kahe kuu jooksul pärast kõnealusest õigusaktist teatamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist komisjonile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Kõnealust ajavahemikku võib Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra pikendada.”.
- 17) Artikli 34 lõike 1 punkt a asendatakse järgmiselt:

„a) elamislubade loetelu, kusjuures tehakse vahet artikli 2 punkti 15 alapunktis a ja alapunktis b kirjeldatud elamislubade vahel ning artikli 2 punkti 15 alapunktis b kirjeldatud elamisloa korral lisatakse selle näidis. Direktiivi 2004/38/EÜ alusel väljastatud elamisload tuuakse konkreetselt esile.”.

18) Artikli 37 esimene lause asendatakse järgmiselt:

„Liikmesriigid teatavad komisjonile siseriiklikest sätetest, mis on seotud artikli 21 punktiga c, karistustest, millele on viidatud artikli 4 lõikes 3, ja kahepoolsetest kokkulepetest, mille sõlmimine on käesoleva määrusega lubatud.”.

19) III, IV, VI, VII ja VIII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni muutmine

14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni muudetakse järgmiselt:

- 1) Artikli 21 lõige 3 jäetakse välja.
- 2) Artikkel 22 jäetakse välja.
- 3) Artikkel 136 jäetakse välja.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [...] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

...[koht], ... [kuupäev]

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

III, IV, VI, VII ja VIII lisa muudetakse järgmiselt.

1) III lisa muudetakse järgmiselt:

a) B-osa asendatakse järgmiselt:

„B1-OSA: „viisanõudest vabastatud”;

VIISANÕUDEST VABASTATUD

B2-OSA: „kõik reisidokumendid”;

ALL PASSPORTS

KÕIK REISIDOKUMENDID

- b) C-osas lisatakse viitade „EL, EMP, CH” ja viida „kõik reisidokumendid” vahele uued viidad järgmiselt:

VIISANÕUDEST VABASTATUD AUTOD

VIISANÕUDEST VABASTATUD BUSSID

VIISANÕUDEST VABASTATUD VEOAUTOD

- 2) IV lisa punktis 3 asendatakse esimene lõik järgmiselt:

„Nende kolmandate riikide kodanike sisenemisel ja väljumisel, kelle suhtes on kehtestatud viisanõue, lüüakse tempel viisaga lehekülje vastasleheküljele.”.

- 3) VI lisa punkti 1 muudetakse järgmiselt:

- a) lisatakse punkt 1.1.4:

„1.1.4. Ühised piiripunktid

1.1.4.1. Liikmesriigid võivad sõlmida naabruses asuvate kolmandate riikidega kahepoolseid kokkuleppeid, mille alusel seatakse sisse ühised piiripunktid, kus kokkuleppe ühe poole piirivalveametnikud teostavad kooskõlas oma riigi õigusaktidega sisenemis- ja väljumiskontrolli kokkuleppe teise poole territooriumil. Ühine piiripunkt võidakse sisse seada kas liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil.

1.1.4.2. *Liikmesriigi territooriumil asuvad ühised piiripunktid.* Kahepoolsed kokkulepped, millega asutatakse ühised piiripunktid liikmesriigi territooriumil, sisaldavad kolmanda riigi piirivalveametnikele antavat luba täita oma ülesandeid liikmesriigi territooriumil, järgides järgmiseid põhimõtteid:

- (a) *Rahvusvaheline kaitse.* Liikmesriigi territooriumil rahvusvahelist kaitset taotlevale kolmanda riigi kodanikule võimaldatakse juurdepääs liikmesriigi menetlustele ka juhul, kui kõnealune kolmanda riigi kodanik ei ole veel läbinud väljumiskontrolli, mida teostavad kolmanda riigi piirivalveametnikud ühises piiripunktis.
- (b) *Isiku kinnipidamine või vara arestimine.* Kui kolmanda riigi piirivalveametnikud saavad isiku kinnipidamist või kaitse alla võtmist või vara arestimist õigustavat teavet,
- edastavad nad selle liikmesriigi ametiasutustele, kes tagavad asjaomase isiku kodakondsusest sõltumata asjakohaste meetmete võtmise kooskõlas riikliku, ELi ja rahvusvahelise õigusega
 - või tegutsevad kooskõlas oma riigi õigusaktidega. Sellisel juhul tuleb asjaomasele isikule võimaldada juurdepääs liikmesriikide kohtutele ja

õiguskaitsevahenditele, mis on piisavad, et tagada õiguskaitse liidu õigusega hõlmatud valdkondades, eesmärgiga tagada üksikisikutele liidu õigusnormidest tulenev õiguskaitse ja kõnealuste õigusnormide täielik kohaldamine.

- (c) *Liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavad isikud, kes sisenevad ELi territooriumile.* Kolmanda riigi piirivalveametnikud ei takista liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid ELi territooriumile sisenemast. Kui kolmandal riigil on põhjust keelata konkreetsel isikul kõnealuse kolmanda riigi territooriumilt väljuda, teatavad riigi piirivalveametnikud sellest liikmesriigi ametiasutustele, kes tagavad asjakohaste meetmete võtmise kooskõlas riikliku, ELi ja rahvusvahelise õigusega.

1.1.4.3. *Kolmanda riigi territooriumil asuvad ühised piiripunktid.* Kahepoolsed kokkulepped, millega asutatakse ühised piiripunktid kolmanda riigi territooriumil, sisaldavad liikmesriigi piirivalveametnikele antavat luba täita ülesandeid kolmanda riigi territooriumil kooskõlas Schengeni piirieskirjadega ja järgides järgmiseid põhimõtteid:

- (a) *Rahvusvaheline kaitse.* Kui kolmanda riigi kodanik, kes on läbinud kolmanda riigi piirivalveametnike teostatud väljumiskontrolli, taotleb kolmanda riigi territooriumil viibivatelt liikmesriigi piirivalveametnikelt rahvusvahelist kaitset, võimaldatakse talle juurdepääs asjaomase liikmesriigi territooriumile, et oleks võimalik algatada vajalikud menetlused. Kolmanda riigi ametiasutused lepivad asjaomase isiku üleviimisega liikmesriigi territooriumile.
- (b) *Isiku kinnipidamine või vara arestimine.* Kui liikmesriigi piirivalveametnikud saavad isiku kinnipidamist või kaitse alla võtmist või vara arestimist õigustavat teavet, tegutsevad nad kooskõlas nende riigis ja liidus kohaldatavate õigusaktidega. Kolmanda riigi ametiasutused peavad leppima asjaomase isiku või vara üleviimisega liikmesriigi territooriumile.
- (c) *Kodakondsusjärgsesse riiki sisenevad kolmanda riigi kodanikud.* Liikmesriigi piirivalveametnikud ei takista kolmanda riigi kodanikke kodakondsusjärgsesse riiki sisenemast. Kui liikmesriigil on oma õigusaktide alusel põhjust keelata konkreetsel isikul oma territooriumilt väljuda, teatavad liikmesriigi piirivalveametnikud sellest kolmanda riigi ametiasutustele, kes tagavad asjakohaste meetmete võtmise kooskõlas riikliku ja rahvusvahelise õigusega.

1.1.4.4. Enne naabruses asuvate kolmandate riikidega ühiseid piiripunkte käsitlevate kahepoolsete kokkulepete sõlmimist või sõlmitud kokkulepete muutmist konsulteerivad asjaomased liikmesriigid komisjoniga, et kontrollida kokkulepete kokkusobivust käesoleva määrusega.

Kui komisjon leiab, et kokkulepe ei sobi käesoleva määrusega kokku, teavitab ta sellest asjaomast liikmesriiki. Liikmesriik võtab vajalikud meetmed kokkuleppe muutmiseks mõistliku aja jooksul, eesmärgiga kõrvaldada kõik tuvastatud vastuolud.”;

- b) punktid 1.2.1 ja 1.2.2 asendatakse järgmiselt:

„1.2.1. Kontrollitakse nii reisijaid rongides kui ka välispiire ületavate rongide personali, kaasa arvatud personali kaubarongidel või tühjadel rongidel. Liikmesriigid sõlmivad kahepoolsed kokkulepped, millega määratakse kindlaks selliste kontrollimiste teostamine kooskõlas punktis 1.1.4 sätestatud põhimõtetega. Kontrollimisi teostatakse ühel järgmistest viisidest:

- esimeses peatuses pärast liikmesriigi territooriumile saabumist või viimases peatuses enne liikmesriigi territooriumilt lahkumist,
- rongis kolmanda riigi territooriumilt lahkumise viimase peatuse ja liikmesriiki sisenemise esimese peatuse vahelisel või vastupidisel transiidil,
- viimases peatuses enne kolmanda riigi territooriumilt lahkumist või esimeses peatuses pärast kolmanda riigi territooriumile saabumist.

1.2.2. Lisaks võivad liikmesriigid, kelle territooriumi selliste kolmandatest riikidest pärit rongide marsruut läbib, otsustada reisikiirrongide liikluse hõlbustamise eesmärgil ja ühisel kokkuleppel asjaomaste kolmandate riikidega, et nad teostavad punktis 1.1.4 sätestatud põhimõtteid järgides isikute riiki sisenemise kontrolli kolmandatest riikidest pärit rongidel ühel järgmistest viisidest:

- kolmandas riigis asuvates jaamades, kus reisijad rongile lähevad,
- liikmesriikide territooriumil asuvates jaamades, kus reisijad rongilt lahkuvad,

rongis kolmanda riigi territooriumil asuvate jaamade ja liikmesriikide territooriumil asuvate jaamade vahelisel transiidil, eeldusel et reisijad viibivad rongis.”.

4) VI lisa punkti 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkti 3.1.1 teine lause asendatakse järgmiselt:

„Liikmesriigid võivad sõlmida kahepoolseid kokkuleppeid, mille kohaselt võib kontrolli siiski teostada ka piiri ületamisel või laeva saabumisel või lahkumisel kolmanda riigi territooriumil, järgides punktis 1.1.4 sätestatud põhimõtteid.”;

b) punktid 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 ja 3.1.5 asendatakse järgmiselt:

„3.1.2. Kapten või laeva operaatori poolt nõuetekohaselt volitatud isik (mõlemal juhul edaspidi „kapten”) koostab meeskonna ja reisijate nimekirja, mis sisaldab rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise IMO konventsiooni vormides nr 5 (meeskonna nimekiri) ja nr 6 (reisijate nimekiri) nõutavat teavet ning võimaluse korral isikute viisa või elamisloa numbrit. Nimekiri tuleb esitada hiljemalt:

- 24 tundi enne sadamasse saabumist või
- laeva eelmisest sadamast lahkumise ajal, kui sõiduaeg on lühem kui 24 tundi või
- kui külastatav sadam ei ole teada või kui seda sõidu ajal muudetakse, siis niipea, kui vastav teave on kättesaadav.

Kapten edastab nimekirja asjaomase liikmesriigi nimetatud pädevale asutusele (piirivalveametnikud või sadama- või muud asutused, kes edastavad nimekirja viivitamata piirivalveametnikele).

3.1.3. Kaptenile tagastatakse kinnitus nimekirja kättesaamise kohta ja kapten peab selle laeva sadamas viibimise ajal ette näitama, kui seda nõutakse.

3.1.4. Kapten teatab pädevale asutusele viivitamata mis tahes muudatustest meeskonna koosseisus või reisijate arvus.

Lisaks sellele teavitab kapten viivitamata ja punktis 3.1.2 sätestatud ajavahemiku jooksul pädevaid asutusi pardalolevatest piletitä reisijatest. Piletitä reisijate eest vastutab siiski kapten.

Erandina artiklitest 4 ja 7 ei kontrollita piiril süstemaatiliselt laeva pardal olevaid isikuid. Laeva füüsilist kontrolli ja pardal viibivate isikute kontrolli teostavad piirivalveametnikud sisejulgeoleku ja ebaseadusliku sissekändega seotud võimalike riskide hinnangu alusel.

3.1.5. Kapten teavitab pädevat asutust laeva lahkumisest õigel ajal ja vastavalt asjaomases sadamas kehtivatele eeskirjadele.”;

c) punkt 3.2.1 asendatakse järgmiselt:

„3.2.1. Merematkelaeva kapten edastab asjaomasele pädevale asutusele punktis 3.1.2 sätestatud ajavahemiku jooksul reisi marsruudi ja programmi.”;

d) punktis 3.2.2 asendatakse teine lõik järgmiselt:

„Vaatomata sellele teostatakse nendel laevadel meeskonna ning reisijate kontrolli sisejulgeoleku ja ebaseadusliku sissekändega seotud riskide hinnangu alusel.”;

e) punkti 3.2.3 alapunktides a ja b asendatakse viide „nagu osutatud punktis 3.2.4” viitega „nagu osutatud punktis 3.1.2”;

f) punkti 3.2.3 alapunktis e asendatakse teine lõik järgmiselt:

„Vaatomata sellele teostatakse nendel laevadel meeskonna ning reisijate kontrolli sisejulgeoleku ja ebaseadusliku sissekändega seotud riskide hinnangu alusel.”;

g) punkt 3.2.4 jäetakse välja;

h) punktist 3.2.9 jäetakse välja teine lõik;

i) punkti 3.2.10 lisatakse alapunkt i:

„i) Punkti 3.1.2 (kohustus esitada meeskonna ja reisijate nimekirjad) ei kohaldata. Juhul kui esitada tuleb pardal viibivate isikute nimekiri vastavalt nõukogu direktiivile 98/41/EÜ*, edastab kapten nimekirja koopia hiljemalt 30 minutit pärast kolmanda riigi sadamast lahkumist selle liikmesriigi pädevale asutusele, kelle territooriumil asuvasse sadamasse laev järgmisena saabub.

* EÜT L 188, 2.7.1998, lk 35.”;

j) lisatakse punkt 3.2.11:

„3.2.11. Kui kolmandast riigist saabuv parvlaev, mis teeb liikmesriikide territooriumil rohkem kui ühe peatuse, võtab reisijaid pardale ainult ülejäänud sellel territooriumil toimuvaks reisietapiks, tuleb kõnealuste reisijate suhtes kohaldada väljasõidukontrolli selles sadamas, mille kaudu nad lahkuvad, ja sissesõidukontrolli selles sadamas, mille kaudu nad saavad.

Selliste reisijate kontroll, kes nende vahepeatuste ajal juba viibivad parvlaeval ega ole pardale läinud liikmesriikide territooriumil, teostatakse selles sadamas, kuhu nad saavad.”.

5) VII lisa punkti 3 muudetakse järgmiselt:

a) punktid 3.1 ja 3.2 asendatakse järgmiselt:

„Erandina artiklitest 4 ja 7 võivad liikmesriigid lubada meremeestel, kellele on vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonile nr 108 (1958) ja nr 185 (2003) (meremeeste isikut tõendavate dokumentide kohta), 9. aprilli 1965. aasta Londoni konventsioonile ja asjakohastele riiklikele õigusaktidele välja antud meremehe isikut tõendav dokument, siseneda piiripunkti läbimata liikmesriikide territooriumile ja sealt väljuda, minnes maale viibimiseks selle sadama territooriumil, kus nende laev randub, või sellega piirnevates haldusüksustes viibimiseks, tingimusel et nad on kantud oma laeva meeskonna nimekirja, mis on eelnevalt esitatud pädevatele asutustele kontrollimiseks.

Sisejulgeoleku ja ebaseadusliku sisserändega seotud riskide hinnangu alusel teostavad piirivalveametnikud meremeeste suhtes siiski enne nende maaleminekut piirikontrolli vastavalt artiklile 7.”.

6) VII lisa punkti 6 lisatakse punktid 6.4 ja 6.5:

„6.4. Liikmesriigid määravad kindlaks riiklikud kontaktpunktid, mille kaudu on võimalik alaealiste küsimuses konsulteerida, ja teavitavad kontaktpunktidest komisjoni. Komisjon teeb kõnealuseid kontaktpunkte sisaldava loetelu liikmesriikidele kättesaadavaks.

6.5. Juhul kui piirivalveametnikel tekib kahtlusi seoses punktides 6.1, 6.2 ja 6.3 kirjeldatud mis tahes asjaoludega, kasutavad nad riiklike kontaktpunktide loetelu, et alaealiste küsimuses konsulteerida.”.

7) VII lisasse lisatakse punktid 7 ja 8:

„7. Päästeteenistuse töötajad, politseiametnikud ja tuletõrjemeeskonna liikmed

Hädaolukorras tegutsevate päästeteenistuse töötajate, politseiametnike ja tuletõrjemeeskonna liikmete sisse- ja väljasõidutingimused sätestatakse riiklikes õigusaktides ja vajaduse korral kahepoolsetes kokkulepetes. Kõnealuste tingimuste puhul võidakse teha erandeid artiklitest 4, 5 ja 7.

8. Avamerel töötajad

Erandina artiklitest 4 ja 7 ei kontrollita süstemaatiliselt avamerel töötajaid (kelle töökohaks on naftaplatvormid, avamere tuulepargid jne), kes pöörduvad meritsi või õhutsi regulaarselt tagasi liikmesriikide territooriumile, ilma et nad teeksid peatuse kolmanda riigi territooriumil.

Sellest olenemata tuleb teostatavate kontrollide sageduse kindlaksmääramisel arvestada ebaseadusliku sisserände riski, eriti juhul, kui avamere rajatise vahetus läheduses asub kolmanda riigi rannajoon.”.

- 8) VIII lisas asendatakse standardvormis sõna „sissesõidutemplit” sõnadega „sisse- või väljasõidutemplit” ja sõnad „sisenenuks liikmesriigi territooriumile” sõnadega „sisenenuks liikmesriigi territooriumile või liikmesriigi territooriumilt väljunuks”.